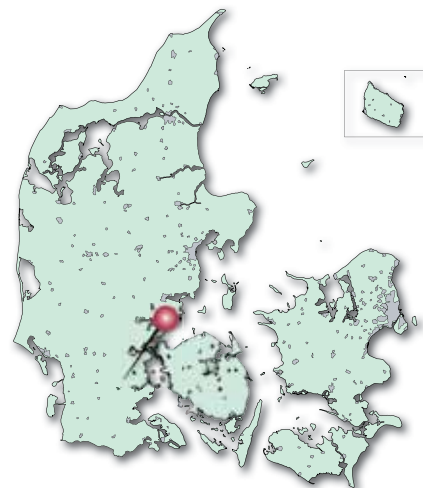

Majs til biogas

krævede nye maskiner

Knud Rosenlund har i løbet af de seneste år satset hårdt på at dyrke og levere majs til tyske biogasanlæg. Det har krævet investeringer i nye maskiner – og en strategi for investeringerne

Af Lars Kelstrup, lk@agrar.dk

Maskinstrategien skal være på plads, når man som Knud Rosenlund fra Vojens på få år går fra at have en mælkeproduktion med 170 køer og lidt maskinstationskørsel til at blive leverandør af majs fra 2.000 hektar til tyske biogasanlæg.

Det har nemlig været situationen for Knud Rosenlund, der tilbage i 2008 kunne se, at der ikke var økonomi i at dyrke vårbyg. Han søgte derfor et alternativ til at braklægge de 140 hektar, han ikke dyrkede foder til malkekvægbesætningen på, og ad forskellige veje fik han kontakt til fem tyske biogasproducenter, som han til efteråret skal levere majs til fra 1.160 hektar. Og går det som planlagt, udvides arealet med majs til biogas til 2.000 hektar til næste år.

For selv at kunne varetage alle opgaver, der vedrører dyrkning og transport af majs, har det været nødvendigt at investere i nye maskiner.

Og for at få et overblik over økonomien ved forskellige alternativer, har Knud Rosenlund haft en maskinkonsulent med på råd, så han hele tiden har kendt forudsætningerne ved investering i de enkelte maskiner.

Stor gevinst af maskinanalyser

– Jeg har ikke lagt en fast strategi for, hvilke maskiner jeg regner med at skulle købe de næste fem år, men jeg har besøgt af min maskinkonsulent et par gange om året. Her laver vi en beregning, der viser økonomien ved at køre med de forskellige maskiner. Og viser det sig, at vi får røde tal på bundlinjen ved at køre med en maskine, så ryger den ud – med mindre der er en rigtig god forklaring på, at det ikke har kunnet betale sig at køre med den, siger Knud Rosenlund. Han tilføjer, at han i den seneste analyse kunne se, at den tromle han har kørt med, kom ud med et underskud, fordi den er blevet brugt for lidt. Det gav en god lejlighed til at vurdere, om der er udsigt til, at den kommer til at køre mere i fremtiden, eller om der er bedre økonomi i skille sig af med den.

– Jeg tror, at mange landmænd vil blive overrasket, hvis de får lavet beregninger på samtlige maskiner, de kører med. For får man regnet alle omkostningerne med, bliver det virkelig synligt, når en maskine bliver brugt for lidt, siger han.

Analysen kan ikke stå alene

Knud Rosenlund tilføjer dog samtidig, at de mange tal i maskinanalysen ikke får lov at stå alene.

– Tallene er et godt udgangspunkt for en diskussion. Umiddelbart er min strategi, at vores traktorer skal køre 4.000 til 5.000 timer, inden vi skifter dem ud. Men hvis jeg for eksempel har en traktor, som jeg synes, er ved at virke lidt slidt, så er strategien ikke mere fast, end at jeg skifter den ud inden tid for at undgå at få en dyr reparation, siger Knud Rosenlund.

Han køber typisk traktorer, der har kørt 1.000 til 1.500 timer, og hidtil har han, efter at have kørt 4.000 til 5.000 timer med dem, kunnet holde en byttepris, der svarer til en udgift på 60 til 75 kroner pr. arbejdstime pr. traktor.

– Det mener jeg er tilfredsstillende, og det hænger naturligvis sammen med, at vi ikke har haft større reparationer på traktorerne, siger han.

En stor maskine frem for to små

Som et eksempel på en situation, hvor Knud Rosenlund mener, at han har haft stor gevinst, af at få lavet en beregning på, hvad det reelt koster at køre med en maskine, nævner han den 12-rækkede Amazone majsåmaskine, han købte forud for såningen i foråret.

– Jeg havde en otte-rækket majsåmaskine og kunne se, at jeg med de cirka 1.000 hektar majs, jeg skulle så i foråret, skulle have en maskine mere eller leje en anden til at så en del af arealet. Umiddelbart var jeg indstillet på, at købe yderligere en otte-rækket majsåmaskine og køre med den samtidig med, at jeg sled den gamle maskine ned. Men de beregninger, maskinkonsulent lavede, viste, at jeg ved at købe en 12-rækket maskine i stedet for at køre med

Maskinanalyse majsåmaskine:

Kapacitet:

12-rækket	6 hektar pr. time
8-rækket	2,5 hektar pr. time

Antal arbejdstimer til såning af 1.000 hektar:

12-rækket	170 timer
To stk. 8-rækket	400 timer

Sparede udgifter til løn: 50.600 kroner

Sparede traktortimer:
230 timer af 320 kroner pr. time: 73.600 kroner

Forrentning og afskrivning:

Rente 6 procent
Afskrivning 15 procent

12-rækket	115.000 kroner pr. år
8-rækket	83.000 kroner pr. år

Større kapitalomkostninger: - 32.000 kroner

Besparelse i alt: 92.200 kroner

Besparelse pr. hektar, ved 1.000 hektar: 92,2 kroner pr. hektar

Levering af majs til biogas:

- Knud Rosenlund dyrker i år selv 450 hektar med majs til biogas. Derudover formidler han majs til biogas fra yderligere cirka 650 hektar for andre danske landmænd.
- Majsens afsættes til fem biogasanlæg der ligger 15 til 30 kilometer syd for den dansk-tyske grænse.
- I år er transporten af majsens sket med en enkelt lastbil. Men da Knud Rosenlund regner med at levere mere majs til biogas i fremtiden, er planen at han i 2011 vil køre med to lastbiler, og at han i 2012 vil køre med tre lastbiler.
- Knud Rosenlund har indgået en femårig kontrakt med de tyske aftagere af majsens. I kontrakten er det blandt andet aftalt, at de tyske aftagere, allerede ved såning af majsens, betaler alle udgifter til udsæd, gødning og kemi. Det resterende beløb afregnes efter høst af majsens.
- Knud Rosenlund har beregnet, at økonomien ved at levere majs til biogas i Tyskland svarer til en vårbygpris på cirka 140 til 150 kroner pr. hkg afhængig af udbyttet i majsens. Han understreger dog, at en vigtig forudsætning for denne pris er, at han selv kan udføre alt arbejdet, og at han har et så tilpas stort areal, at han er i stand til at reducere maskinomkostningerne pr. hektar til et minimum.

to otte-rækkede kunne øge kapaciteten fra fem til seks hektar pr. time, samtidig med at jeg sparede en mand og en traktor. Og selvom kapitalomkostningerne var en smule højere, kunne jeg beregne, at jeg kunne reducere mine omkostninger med cirka 100 kroner pr. hektar, samtidig med, at kapaciteten blev øget, så jeg kunne så flere hektar, fortæller Knud Rosenlund og tilføjer, at valget derfor ikke var så svært.

Kapacitet er afgørende

En del af forklaringen på, at regnestykket med den ny majsåmaskine faldt positivt ud, er ifølge Knud Rosenlund, at han kan køre

betydeligt hurtigere med den 12-rækkede majsåmaskine, end han vil kunne med de otte-rækkede. Derudover er der større tanke til udsæd og gødning på den 12-rækkede maskine. Det betyder, at den 12-rækkede majsåmaskine ikke holder stille i så lang tid, som de to otte-rækkede ville skulle gøre. – Når vi dyrker så mange hektar majs er kapaciteten meget afgørende. Både i for-

hold til rettidigheden i marken og i forhold til at nedbringe omkostningerne pr. hektar, siger Knud Rosenlund.

Med udsigt til at arealet med majs udvides til næste år, har han besluttet at købe en ny og større finsnitter inden næste års høst. – Planen er, at Jaguar 850 finsnitteren skal skiftes ud med en betydeligt større, da det er billigere at have to store snittere frem ▶

Knud Rosenlund mener, at han har stor gavn af den maskinrådgivning, han får, da han hele tiden har overblik over økonomien ved at køre med de enkelte maskiner – og hele tiden ved hvilke forudsætninger, der er regnet med for at få økonomi i investeringen.

► for tre små. Hvis det var muligt, at få en snitter, der var så stor, at den kunne høste alle 2.000 hektar, så ville jeg helt klart overveje, at købe den, siger Knud Rosenlund. Filosofien er nemlig, at det er billigere at køre med få store maskiner frem for mange små, da han mener, at det er væsentligt billigere i både løn og vedligehold.

Kører selv majs til Tyskland

For selv at kunne klare alt arbejdet i forbindelse med leveringen af majs til de tyske biogasanlæg, købte Knud Rosenlund en lastbil i december 2009.

– Da jeg købte lastbilen med trækker, havde den kørt 620.000 kilometer. Jeg gav 330.000 kroner for den og regner med, at den kommer til at køre 120.000 kilometer i 2010, og at den kommer til at omsætte for 1,1 millioner kroner, fortæller Knud Rosenlund. Planen er, at lastbilen skal skiftes ud, når den har kørt en million kilometer. Derudover er det planlagt, at der skal købes yderligere en lastbil i 2011, når arealet med majs udvides. – Jeg regner med at købe en brugt Volvo, der har kørt 300.000 til 400.000 kilometer. Der står rigtig mange lastbiler, der kan købes billigt, siger Knud Rosenlund, og tilføjer, at

noget af det, der gør, at det kan betale sig selv at stå for transporten af majs til Tyskland, er, at bilerne kører hele året rundt på nær i oktober og november. Hidtil har han haft to ansatte til at køre majs sydop. Men når han til næste år får en bil mere, skal der ansættes yderligere en mand.

Foreløbig har en enkelt lastbil kunnet klare transporten af majs til de tyske biogasanlæg. Planen er dog, at Knud Rosenlund til årsskiftet køber endnu en, og at der i 2012 skal køres med tre lastbiler.